

není umyslu urážlivého. Než ohledně zločinu §u 81 tr. zák. nelze stížnosti přisvědčiti. Pojem skutečného násilného vztažením ruky předpokládá arcit', by tu bylo násilí aktivní, t. j. by bylo vynaloženo úsilí, mařící uplatňování vůle osoby vrchnostenské a směřující proti této osobě alespoň nepřímo. Takové násilí je činností, nalézacím soudem zjištěnou, opodstatněnou, neboť stěžovatel uplatnil popoháněním a šleháním bičem svou fysickou silu nad koněm, zapřaženým do vozu, a použil tak koně (pohybu jeho) jako prostředku násilí proti četníkovi osobě. Dle dalšího zjištění nalézacího soudu činil tak věda, s kým jedná, t. j. u vědomí, že ho zastavuje a že vůz zadržuje četník, osoba vrchnostenská, a činil tak v úmyslu, by přinutil četníka vůz pustiti a takto zmařil zjištění své osoby, t. j. služební výkon četníkův. Zjištěná činnost stěžovatelova naplňuje takto skutkovou podstatu zločinu § 81 tr. zák. Dovolávaného důvodu čís. 11 §u 281 tr. ř. neprovádí stížnost po zákoně. Dovojuje, že stěžovatel ani nevěděl ani vědět nemohl, že četník chytil se za vůz. Než tento předpoklad přičí se zjištění nalézacího soudu, jenž větou, že stěžovatel hnal koně jen proto, by přinutil četníka, vůz pustiti, zjišťuje nesporně, že stěžovatel věděl, že četník chytil za vůz a jej zadržuje. Poranění vrchnostenské osoby jest jen objektivní podmínkou přísnější sazby druhé věty §u 82 tr. zák. Pachatele stíhá přísnější trest i tehdy, když úmysl jeho k nastalému poranění nesměřoval. Nelze proto shledati právní omyl v tom, že nalézací soud, zjistiv příčinnou souvislost mezi skutečným násilím vztažením ruky pachatelem na četníka a poraněním četníkovým — vyměřil trest dle vyšší sazby §u 82 tr. zák. V tomto bodě bylo zmateční stížnost zamítnouti.

Při jednání o zmateční stížnosti bylo seznáno, že v neprospěch obžalovaného bylo mylně použito trestního zákona při výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem §u 312 tr. zák. Slova stěžovatelova, že s četníkem nemá co mluvit, jsou pouhým odepřením odpovědi na dotazy četníkovy a nezlehčují — třeba byla pronesena přízvukem hrubým a třeba jsou nezdvořilá, neslušná, — nikterak vážnost četníkovu. Nelze proto v nich shledati urážku ve smyslu §u 312 tr. zák. Bylo proto z moci úřední postupovati tak, jako kdyby stěžovatel sám byl uplatnil důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř., a obžalovaného sprostiti z obžaloby pro přestupek §u 312 tr. zák., když rozsudek nalézacího soudu byl v tomto bodě zrušen jako zmatečný.

Čís. 1169.

Zločin veřejného násilí dle §u 98 písm. b) tr. zák.

Lhostejno, že vyhrůžka byla pronesena vůči dělníku jsoucím mimo organizaci za účelem, by vstoupil do organizace.

(Rozh. ze dne 19. března 1923, Kr II 181/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Mor. Ostravě ze dne 31. ledna 1922, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem veřejného násilí dle §u 98 lit. b) tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost dovozuje dle čís. 9 lit. a) §u 281 tr. ř., že činnost stěžovatelů směřovala k utvoření jednotné organizace všech horníků, v báňském revíru zaměstnaných, jelikož semknutí v jedinou organizaci »svaz horníků v čs. republice« je v zájmu dělníků, jakož i v zájmu celého státu a že prostředky, jichž stěžovatelé použili, nejsou rázu takového, by byla splněna skutková povaha §u 98 lit. b) tr. zák. Stížnost není po právu. Třebaže z vládního nařízení ze dne 19. prosince 1919 čís. 662 sb. z. a n. vyplývá, že stát a vláda počítají s více organizacemi odborovými dělníků, byť i v témže závodě zaměstnaných, lze připustiti, že utvoření odborové organizace jednotné, obsahující všechny dělníky téhož odvětví, alespoň v témže hospodářském území zaměstnané, jest účelno a vyhovuje zájmům dělnictva, veřejnosti a státu. Nelze však připustiti, by tohoto žádoucího účinku bylo se domáháno činy, jež se přiči zákonům, zejména činy trestnými. Násilný nátlak na jednotlivce, by přistoupili k té neb oné odborové organizaci, odporuje §u 114 ústavní listiny, zakazujícím jak jednotlivcům, tak i sdružením úmyslné rušení práva spolčovacím, t. j. volnosti, příslušnosti k tomu neb onomu spolku nebo sdružení. Výluka jednotlivců, takovému nátlaku se nepodvolivších, z práce porušuje právo na vykonávání výdělkové činnosti kdekoliv, jež zaručuje § 108 ústavní listiny. Použití skutečného násilí nebo nebezpečné vyhrůžky při takovém nátlaku zakázáno jest §em 98 tr. zák. Otázku, stížností nadhozenou, zda měli stěžovatelé mravní nárok, žádati na dělnících, do organizace stěžovatelů nevstoupivších, placení příspěvků z důvodu, že z činnosti organizace, zejména i z ujednání kolektivních smluv s organizací baňských podnikatelů získá veškeré dělnictvo, možno ponechat stranou. Právního nároku stěžovatelů, pokud se týče organizace, v jejímž zájmu jednali, nebylo tu ani na přístup osoby, na niž činili nátlak, k organizaci, ani na placení příspěvků osobou, do organizace dosud nevstoupivší. Nepřihlíží-li se ku zvláštním případům §u 3 zákona ze dne 7. dubna 1870 čís. 43 ř. zák., jest ovšem přisvědčiti zmateční stížnosti, dovozující, že nátlak na cizí vůli, by se brala určitým směrem, pachatelem chtěným, byl až do začátku účinnosti zákona ze dne 12. srpna 1921 čís. 309 sb. z. a n. beztrestným, nebyl-li rázu a intensity, v §u 98 naznačené. Než rozhodovací důvody prvé stolice zjišťují výroky a činy stěžovatelů, v nichž rozsudkový výrok shledává vyhrůžky ublížením na těle a svobodě, poukazují dále k tomu, že obžalovaný František S., proti M-ovi zakročivší, svým výkřikem způsobil, že horníci v počtu asi 200 lidí zaujali proti M-ovi výhrůžné stanovisko, a dospívají takto k závěru, že obžalovaný, používající násilí a vyhrůžek, snažili se donutiti svého spoludělníka M-a vzbuzující v něm důvodnou bázeň. Závěrem, že vyhrůžky v osobě ohrožené důvodnou bázeň vzbudily, jest nepopíratelně též zjištěno, že vyhrůžky stěžovatelů byly takové, že se jimi mohla v tom, komu vyhrožováno, vzbuditi důvodná obava. Stížnost nedokazuje, že nalézací soud dospěl k tomuto zjištění způsobem formálně vadným nebo z předpokladů, právně pochybených. Zrušovací soud je jím vázán (§ 288 čís. 3 tr. ř.). Tvrzení, že prostředky, stěžovately použité, nejsou rázu, v §u 98 lit. b) tr. zák. vytče-

ného, není tedy než popíráním zjištění způsobnosti vyhrůžek a neprovádí dovolávaného hmotněprávního zmatku po zákoně.

Čís. 1170.

§ 6 opatření Stálého výboru Národního shromáždění republiky Československé podle §u 54 ústavní listiny ze dne 4. srpna 1920, čís. 480 sb. z. a n. o změně některých ustanovení trestního práva nestanoví nové trestní sazby.

Přípustnost odvolání veřejného obžalobce a obžalovaného co do trestu dlužno posuzovati dle ustanovení §u 283 tr. ř.

(Plenární usnesení ze dne 21. března 1923, čís. pres. 1197/22.)

V nálezech Nejvyššího soudu byla nejednotným způsobem řešena otázka, zda a pokud jest přípustno odvolání obžalovaného, pokud se týče veřejného obžalobce, navrhlo-li státní zastupitelství v obžalobě dle §u 6 opatření Stálého výboru Národního shromáždění ze dne 4. srpna 1920 čís. 480 sb. z. a n. trest na svobodě do 6 měsíců. V zájmu jednotnosti nálezů Nejvyššího soudu předložil jeho první prezident věc sesílenému sboru soudců, jenž k otázce odpověděl, jak shora uvedeno.

D ů v o d y:

Účinnost opatření Stálého výboru ze dne 4. srpna 1920, čís. 480 sb. z. a n. skončila se dle §u 10 (1) tohoto opatření uplynutím 31. prosince 1921, dnem 1. ledna 1922 došel účinnosti zákon ze dne 22. prosince 1921 čís. 471 sb. z. a n., jenž do slova převzal ustanovení §§ů 1 až 8 opatření, takže otázka, k řešení předložená, se vztahuje i na zákon z 22. prosince 1921, čís. 471 sb. z. a n. Komu a za jakých podmínek přísluší právo odvolací do výroku o trestu, ustanovuje § 283 tr. ř., dle něhož v neprospěch obžalovaného jest odvolání pouze tehdy přípustno, když nastalo mimořádné zmírnění nebo záměna trestu, třeba i bez výslovného vztahu na dotyčná ustanovení zákona (srov. rozhod. vídeňského kass. soudu Nowackova sbírka č. 3503), ve prospěch obžalovaného pak jen tehdy, když soud tohoto jemu příslušejícího práva nepoužil: jinými slovy v neprospěch obžalovaného jest odvolání přípustno pouze tehdy, když soud při výměře trestu sešel buď co do způsobu trestu pod sazbu zákona, ve prospěch obžalovaného pak, když soud tohoto zákonného rámce trestního neopustil. Závisí tedy přípustnost odvolání obžalovaného nebo veřejného obžalobce v případech, v nichž bylo pokračováno dle §u 6 opatření Stálého výboru (pokud se týče zákona z 22. prosince 1921, čís. 471 sb. z. a n.), od rozřešení otázky, zdali tímto §em 6 byla stanovena nová trestní sazba.

Právě v této otázce se objevil v praxi nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího rozpor; rozhodnutí ze dne 11. března 1922, Kr I 954/21 hájí stanovisko, že § 6 nové trestní sazby neobsahuje, téhož názoru jsou rozhodnutí ze dne 9. května 1922 Kr II 126/22 a ze dne 23. května 1922 Kr II 216/22, kdežto rozhodnutí ze dne 8. října 1922 Kr I 610/22 zastává mínění, že §em 6 byla stanovena nová trestní sazba, a na